

12 XII. 1929

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XII.

Telefon št. 2552.

Ljubljana, v četrtek, dne 12. decembra 1929.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 145.

Za odpravo davka na poslovni promet.

Ko dobivajo te dni trgovci in obrtniki plačilne naloge o novi pridobitni, prvič po novem zakonu o neposrednih davkih, se večina nehoti izprašuje in tudi nam pošilja začudena vprašanja, ali je prav, da naj poleg povišane pridobitine, plačajo še davek na poslovni promet. Iz vseh vprašanj izhaja, da je bila velika večina trgovcev in obrtnikov napačnega naziranja, da se pobiranje davka na poslovni promet z uveljavljanjem novega davčnega zakona avtomatično ukine. Večini še done v ušesih obljube, katere so imeli priliko tekom let ponovno slišati od najbolj merodajne strani, da je davek na poslovni promet samo zasilno sredstvo za uravnovesenje državnega proračuna, da se bo pa z uveljavljanjem novega davčnega zakona avtomatično ukinil. Žal, da se ta obetanja niso izpolnila in da so ostala vsa prizadevanja gospodarskih krogov v tem oziru brezuspešna. Parlamentarna vlada, ki je vzakoniła nov zakon o neposrednih davkih, se na obljube prejšnjih ministrov za finance ni ozirala in v novem davčnem zakonu izrecno naglasila, da se z uveljavljanjem tega zakona določila o davku na poslovni promet v nikaki smeri ne izpremeni.

Davek na poslovni promet ima svoje velike napake, ki v inflacijski dobi niso bile tako ostre. Takrat so bile kupčije dobre, blago se je lahko prodalo in je bilo po njem živahno povpraševanje. Pri takratnih razmerah je bilo mogoče davek vkalkulirati v ceno in ga prevaliti na kupca ali odjemalca, kar je pa danes, v trdih časih normalnih pritisk, praktično večkrat nemogoče. Poleg tega je zakon,

odnosno uredba, izdelan v naglici in izvrševanje ni bilo dovolj precizirano in jasno. V zakonu je polno nejasnosti in nedostatkov, ki izvrševanje zakona jako otežujejo. Za vzgled navajamo vprašanje izvoznikov in uvoznikov podjetij, vprašanje pojma malega obrtnika, vprašanje davčne dolžnosti komisijonarja, vprašanje kaj je osnovni proizvod pri prometu poljedelcev in gozdnih posestnikov itd. V praksi se dan na dan pojavljajo razne težkoče, ki vedno bolj dokazujejo, da se je davek na poslovni promet preživel, da ne vstreza več današnjim prilikam in da ga je treba izpremeniti. Predvsem mora pasti načelo, da se plačuje prometni davek ne glede na to, ali podjetje dosega pri prometu dobiček ali izgubo. Moderni razvoj davkov gre za tem, da posamezni gospodarski subjekti plačujejo davke samo, če so v gotovi dobi dosegli gospodarski donos. Zakon se je preko tega načela odločil za davčno dolžnost in zahteva za vsak prenos plačilo davka.

Tak položaj je trajno nevzdržen in ne more stalno tvoriti del davčnega sistema, kakoršen je danes pri nas v veljavi. Ako ga ni mogoče že ukiniti, kakor zasluži, je treba zakon izpremeniti, odnosno dopolniti, da bodo izginile najobčutnejše trdote. Prepričani smo, da naša centralna finančna uprava, ki je v zadnjem času ponovno pokazala hvalevredno vneto, da bo takoj, čim se pokažejo rezultati prve odmere davkov po novem davčnem zakonu, načela tudi to vprašanje in ga rešila v smislu ponovno dokazanih potreb našega gospodarstva.

* * *

Češkoslovaški gospodarski krogi o trgovskih stikih z Jugoslavijo.

Upravni odbor Trgovske in obrtne zbornice v Libercu na Češkem je razposlal protokol svoje XXIV. javne redne seje. V poročilih predsedstva je med drugim omenjeno, da se nahajajo pogajanja o trgovski pogodbi med Češkoslovaško in Jugoslavijo še zmeraj na mrtvi točki. Žalibog ni nobenega upanja na rešitev carinsko-tarifnih vprašanj, dokler se s spremembo agrarne carine v Češkoslovaški ne doseže možnost, da se Jugoslaviji na tem polju dajo ugodnosti. Glede ustanovitve gospodarske ankete med državami Male antante zastopa liberška zbornica mnenje, da je treba vsako ojačenje gospodarskih stikov med Češkoslovaško ter Jugoslavijo in Rumunijo pozdraviti, da se pa nikakor ne sme prezreti dejstvo, da predstavljajo druge sosedne dežele za Češkoslovaško veliko važnejše prodajno ozemlje. Zato se mora brezpogojno paziti na to, da se z odredbami v svrhu ožje gospodarske zveze med državami Male antante na noben način ne kali carinsko- in trgovsko-politično razmerje do drugih sosednih dežel, zlasti do Nemčije, Avstrije in Ogrske. — O trgovskih stikih med Jugoslavijo in Češkoslovaško je priobčil »Trgovski list« pred kratkim daljši članek, ki opozarja na pasivni položaj Jugoslavije napram Češkoslovaški ter da se to razmerje spreminja vsako leto bolj nam v neprilogo.

Sredstva za namene pospeševanja kmetijstva.

Z zakonom o pospeševanju kmetijstva z dne 6. septembra 1929 si je država nadela nalogo, da pospešuje kmetijstvo v korist celokupnega prebivalstva in države, kakor tudi v korist poedincev. Program dela po tem zakonu je jako obsežen. V prvi vrsti navaja naprave, ki izvajajo posle za pospeševanje kmetijstva. Med te naprave spadajo srezki razsadniki za boljše vrste sadnih dreves, trti in zelenjave za presajanje, ki jih je razdeliti med prebivalstvo. V razsadniku je treba namestiti tudi čim večje število plemenske govedi in drobnice za oplemeničenje domačih živali one krajine. Okrajni kmetijski referent mora vsako leto v dobi od 1. marca do 1. novembra obiskati vsak mesec enkrat vse občane svojega področja in dajati v neposrednem stiku s prebivalstvom na licu mesta svete in poročila, poslušati njihove želje in si prizadevati, da jim ugodí. Po tem zakonu se določijo vzorne kmetije, prireajo zimski in drugi tečaji, pospešuje gojenje rastlin, travništva, vrtnarstva, vinogradništva, sadjarstva, prireajo tekme za razstave, pospešuje živinorejo itd. Tako obsežen delokrog bo potreboval tudi izdatna sredstva za uspešno poslovanje. Po zakonu se osnujejo posebni kmetijski skladi in sicer državni, oblastni in občinski kmetijski skladi. Z državnim skladom razpolaga poljedelski minister, z oblastnim organ oblastne samouprave (ban), z občins-

skim pa občinski odbor na predlog občinskega kmetijskega odbora in sreskega kmetijskega odbora, ki ju odobruje sreski načelnik. Sklepi sreskih odborov imajo prednost pred sklepi občinskega zastopa toliko, da se morajo pokriti izdatki za koristi celega sreza v prvi vrsti in sorazmerno iz vseh občinskih kmetijskih skladov. Šele, ko se pokrijejo skupni izdatki, se smejo uporabiti preostala sredstva poedinih občin za izvajanje sklepov občinskih kmetijskih odborov.

Sredstva za izvajanje zakona črpajo ti skladi predvsem iz raznih prispevkov. Za državni sklad se poleg glob za prekršitve zakona kmetijskega značaja steka poslovnina, ki se pobira ob izvozu blaga in ki bo po naših informacijah znašala polovico carinske poslovnine. Oblastni kmetijski sklad bo imel svoj glavni dohodninski vir v 15% prispevku vseh rednih izdatkov, določenih s proračunom, občinski pa z 10% prispevku vseh rednih proračunskih izdatkov. Mesta, ki imajo manj nego 30% kmetovalcev od vsega prebivalstva, so oproščena takega prispevka.

Za namene pospeševanja kmetijstva se bodo torej proračuni občin v letu 1930 izdatno povišali na breme celokupnega prebivalstva. Zato bi bilo nujno potrebno, da se samoupravne finance čimprej zadovoljivo uredi s posebnim zakonom, katerega finančna uprava že izdeluje. Občinam in samoupravam sploh se od leta do leta nagajajo večja bremena, premalo pa se ozira na to, da je prevalitev na prebivalstvo vedno težavnejši in da prebivalstvo že sedanje breme težko nosi. Upamo, da se bo novi zakon o ureditvi samoupravnih financ oziral na težak položaj samouprav in s tem položajem tudi računal na način, ki bo vstrelal sedanjim težkim prilikam.

ZA REVIZIJO SOCIALNOPOLITIČNIH ZAKONOV.

V zmislu sklepa konference zastopnikov gospodarskih zbornic, ki se je vršila 29. in 30. pr. m. v Zagrebu, so se imenovali ožji odbori za sestavo predlogov za izpremembo zakona o zavarovanju delavcev, zakona o inspekciji dela in zakona o zaščiti delavcev. Za vsak zakon je bil imenovan poseben ožji odbor, ki je že 2. t. m. pričel s svojim delom. Dne 9. in 10. t. m. se je vršila v prostorih beograjske obrtne zbornice konferenca vseh delegatov, ki je posamezne predloge ožjih odborov proučila in odobrila. Posebna deputacija, sestojeca iz zastopnikov vseh treh beograjskih zbornic, nadalje zagrebške in ljubljanske zbornice, je v sredo, dne 11. t. m. vročila elaborat g. ministru za socialno politiko in narodna zdravje dr. M. Drinkoviću. Prosilo se je ob tej priliki zlasti, da v odbor, kateremu bo poverjena revizija socialnopolitičnih zakonov, povabi tudi predstojnike gospodarskih krogov.

NAKAZILA V LUXENBURG IN TURCIJO PO POŠTNI HRANILNICI.

Poštna hranilnica s svojimi podružnicami je uvedla mednarodni direktni izplačilni promet z Luxemburško potom Čekovnega zavoda v Luxemburgu in direktni izplačilni promet potom Turške poslovne banke v Stambulu (Banque d'Affaires de Turquie, Stamboul). Za ta nakazila veljajo isti pogoji kot za nakazila v ostale države. Podrobna pojasnila glede mednarodnega izplačilnega in virmanskega prometa daje brezplačno podružnica Poštne hranilnice v Ljubljani.

P. Gomišček:

Proučevanje zunanjega tržišča.

Važnost, katero polagajo danes vse izvozne države na znanslveno proučevanje trga, ali racionalizacijo prodaje, je neprecenljive vrednosti, ne samo iz stališča posameznega izvoznika, ampak v glavnem iz gledišča celokupnega gospodarstva posamezne države. Danes si ne moremo misliti uspešnega prodajanja na tujih tržiščih brez proučevanja. Glavno nalogo pri proučevanju trga ima pač povsod zavod za pospeševanje izvoza v zvezi z ustanovo, ki normalizira izvozne produkte.

Važno je vedeti, v čem obstoji proučevanje in kaj prihaja pri tem v poštev. Predvsem seveda carine, prevozni stroški in razne formalnosti, katerim je podvrženo vsako blago, ki se uvaža. Moderna izvozna tehnika pa polaga še na druge stvari veliko važnost. Tu pride v poštev: okus kupujoče mase, nje zahteve in nje razdelitev po plasteh, nje gostota naseljenosti in kupna moč, kultura, vera in politična opredeljenost. Vsak izvoznik, ki hoče stalno in gotovo uspeti na trgu, mora upoštevati okus mase. Okus je merodajen povsod in to tudi pri predmetih vsakdanje uporabe. Ako že blago samo ne more spremeniti svoje oblike, mora biti vsaj oprema taka, da odgovarja trgu. Zahteve kupujoče mase so različne in variirajo od mesta do mesta. Masa je vedno taka, da odklanja vse ono, kar ji ni po godu. Zahteve mase se pa dele spel v tri, oziroma štiri razrede. V prvi razred spadajo samo oni predmeti, ki odgovarjajo po svojem razkošju in opremi vsem zahtevam denarne aristokracije. Ti plačajo in imajo neverjetne zahteve in posebne želje. V tem razredu produkti v masah ne pridejo do veljave, za to plati je samo izbrano blago, proizvedeno v malih količinah in v vse mogočih variiranjah. Sem ne spadajo samo luksuzni predmeti, temveč tudi luksuzni proizvodi poljedelstva in živila sploh, n. pr. sadje, zelenjava, mesnati izdelki, konzerve, perutnina in drugo. Posebno Anglija ima v tem oziru ogromne zahteve. Pri sadju in raznih konzervah Anglež ne trpi grozdja, ki ima okus po moškahu, zahteva pa izbrano jabolko s tem okusom, isto je pri hruškah in breskvah, a pri južnem sadju mora prevladovati sladek in močan duh. Aroma sadje je pri njem glavna stvar. Sadje pa mora biti kolikor mogoče brezhibne oblike in nadvse skrbno opremljeno. Bili mora pač tako, da mu imponira. So to čudne muhe, katere pa s pridom izkoriščajo Amerikanci, v zadnjem času tudi Italijani. Tudi pri svinjini so Angleži dokaj izbirčni. Za dobro svinjino pravijo, da mora biti tudi dobra krma in prešiči ne smejo presežati starosti enega leta, a to samo za tako svinjino, ki pride v poštev kot suho meso, a za sveži konzum so zahteve še večje in mnogo ljudi tu polagajo važnosti na opremo. Sicer v navadnem konzumu ne pride to tako do izraza, a vendar opazujemo, da ljudi namizja in srednja plast konzumentov zahteva vedno kvalitetno blago. Blago splošnega konzuma se ceni malo in le kadar pomanjkuje drugega blaga, se izrablja tudi to. Isto sem imel priliko opazovati v Monakovem. Na tamnošjem uvoznem in tranzitnem trgu se lahko presoja želje in zahteve, pa tudi okus za precejšnji del Nemčije in to za vse predmete. Lahko trdimo, da je Berlin manj izbirčen nego Monakovo. Izvoznik, ki sledi zahtevam in jim ustreza, je gotov, da uspe.

Razdelitev mase, nje kupne moči in

gostota naseljenosti igrajo tu veliko vlogo. Nezmislno je začeti tam z intenzivno reklamo za gotov predmet, kjer niso dani pogoji, v take kraje prodre navadno glas takrat, ko je drugje postal že predmet nekaj neobhodno potrebnega. To lahko opazujemo pri nas, ob vsakem nastopu nove mode ali novega predmeta. Kjer niso dani pogoji za uspešno prodajo kakega predmeta, je prebivalstvo navezano na drugaredišča, iz katerih dobivajo novosti, in naloga lokalnih trgovcev je, da propagirajo, oziroma uvajajo novo. Kupna moč mase zavisi od nje zaposlitve, geografske lege, pridobitvenih možnosti, deloma tudi od njih kulturne stopnje. Čim večje je prosvetno delo v gotovem okraju, tem večje so potrebe, tem bolj je razvita trgovina. Z gostoto naseljenosti moramo računati pri propagandi, ki mora pa biti vedno taka, da odgovarja duševnosti kraja. Kdor bi začel na Kineškem z črno, belo ali celo rumeno barvano reklamo, ta gotovo propade, oni ljubijo blesk, zlato, živordec, modro in zeleno in predvsem mnogo zlate in rdeče barve. To so znali izkoristiti Nemci in dolgo niso niti Angleži, niti Amerikanci prišli na to.

Verska in politična opredeljenost igra veliko vlogo in sicer z ozirom na oglase v listih.

Stara je stvar, da sleherni list priobčuje oglase in priporoča le te svojim čitateljem in pristašem. Pristaši zaupajo v list in vidijo v njem branitelja njih idej in kot takega tudi upoštevajo. Nekako nehoje priznavajo samo ono blago za dobro, ki se ponuja v njih listu in kako bi ne, list sam dela reklamo oglašom z pripombo: »Kupujte samo pri onih, ki oglašajo v našem listu.«

Nebroj je še malenkosti, ki skupno zavzemajo veliko vlogo in ki v celoti vzele pripomorejo do uspeha. Neverjetno težko delo imajo vsi oni, ki proučujejo trg. Danes pa lahko trdimo, da je to najvažnejša operacija gospodarskega življenja, važnejša od produkcije same. Ker proučevanje trga daje delavcem kruh in tovarni življenje. Angleži, Amerikanci, Nemci in Francozi obkrožajo svet s svojimi »Travelling direktori« in ti so nič drugega nego možje, ki gledajo in mislijo, kaj in kako bi se dalo z uspehom prodati, kaj zahteva masa, kakšni so pogoji prodaje, kakšna je poslovna morala in kdo pride v poštev kot kupec. So to možje vsestranske izobrazbe, pravi trgovci, ki na svojih ramenih nosijo celo prodajo. To so naloge trgovskih dodeljenikov, konzulatov, zbornic in zavoda za pospeševanje izvoza. Danes prodiranje na trg ni več stvar sreče in spretnosti, temveč docela stvar znanosti, ki upoštevava in družji v sebi vsemogoče vede in jo imenujemo znanstveno proučevanje trga, v splošnem pa racionalizacijo.

BLAGAJNICA PODRUŽNICE POŠTNE HRANILNICE V LJUBLJANI.

sprejema tudi vplačila s položnicami. Vsa taka, do 12. ure izvršena vplačila se še isti dan odobravajo čekovnim računom, ki se vodijo pri podružnici, dočim se na poštah vplačani zneski šele naslednji dan pripisujejo ček. računom. Ker se opaža na blagajnici glavne pošte Ljubljana 1 pogosto velik naval strank, ki vplačujejo s položnicami, se priporoča občinstvu, da vrši taka vplačila po možnosti tudi na blagajnici tukajšnje podružnice Poštne hranilnice.

BERIL PRI KÖFLACHU NA ŠTJERSKEM.

Pred kratkim so odkrili pri Köflachu na Štjerskem najdišče berila, ki obljublja po graških poročilih tako bogato izkoriščanje, da se zanima zanj sama General Electric Corporation ter da hoče vlatkniti v podjetje en milijon dolarjev. Iz berila delajo berilium (berilium), ki ima v kovinski industriji veliko vlogo in služi za kaljenje (trditve) bakra, niklja in deloma tudi jekla. Beriljevo podjetje obratuje v Ameriki, in sicer v državi Dakota. Nadaljna berilova najdišča, ki pa niso posebno izkoriščana, se nahajajo med drugim tudi v gorovjih Ural in Altaj, dalje v Vzhodni Indiji in v Braziliji. Optimistično sodbo o nahajališču pri Köflachu je izrekel neki graški geolog.

499 DELNIC »ZANATSKE BANKE KRALJEVINE JUGOSLAVIJE«

je na razpolago slovenskim obrtnikom. Za delnice je plačali takoj samo to, kar je dosedaj stvarno vplačano, to je po 155 Din za vsako delnico, oziroma 45 Din za osnivačke troške, 20 % vpisnine in 110 Din za dosedaj vplačanih 11 obrokov. Nadaljne štiri obroke po 10 dinarjev za delnico je plačali leta 1930 in sicer meseca januarja, aprila, julija in oktobra. Kdor bi želel omenjene delnice kupiti, jih lahko naroči direktno pri Zanatski banki kraljevine Jugoslavije v Beogradu, Skopljska ulica 7 ali pa potom člana ravnateljstva g. Engelberga Franchettija v Ljubljani, Dunajska cesta 20.

* * *

ČESKOSLOVAŠKA IN AMERISKA CARINSKA NOVELA.

Odkar se je zaznalo za ameriško carinsko novelo, se mora boriti češkoslovaška trgovina z Ameriko z velikimi težkočami, ker so bodoči carinski poviški onemogočili nova eksportna naročila in ker so se celo prejšnja naročila stornirala. Dosedanje oškodovanje češkoslovaškega eksporta znaša po provizoričnih zapisnikih eksportnih zvez ca. 100 milijonov Kč; najbolj prizadete so čevljarstva, porcelanska, tekstilna in steklena industrija. Zveza importerjev in eksporterjev v Pragi namerava odpisati v Ameriko delegata, ki naj najde tam sredstva za uporabo proti postopanju ameriških importerjev. Čehi pravijo, če bi se jim pridružile še druge države, da bi prav gotovo imeli uspeh.

* * *

DONOS CARIN.

V III. desetini meseca novembra 1929 so carinarice pobrale Din 46.559.725—carine. Po centralnih carinskih blagajnah se ta donos razdeli sledeče: Beograd Din 10.901.957—, Zagreb Din 11 milijonov 870.036—, Novi sad Din 7 milijonov 522.332—, Ljubljana Din 8 milijonov 673.127—, Dubrovnik Din 4.442.245—, Skopje Din 1.586.735— in Split Din 1.558.293—. V celem mesecu novembu 1929 je znašal donos carin Din 136.715.677—, v mesecu oktobru 1929 Din 155.271.186— in v mesecu septembru Din 140.817.353—.

* * *

ZNIZANJE OBREŠTNE MERE PRI AVSTRIJSKI NARODNI BANKI.

Z 9. t. m. znaša obreštna mera Avstrijske Narodne banke 7 1/2 %. Znižanje od 8 1/2 % na 8 % se je izvršilo 23. novembra, tako da je bila obreštna mera v 14 dneh dvakrat znižana. Takrat je bil notranji politični položaj še nejasen in so se odločili samo za pol odstotka. Sedaj so vsi pomisleki padli (notranji politični položaj je razčiščen, položaj na mednarodnih denarnih trgih se ni spremenil) in je mogla torej Narodna banka slednjič nekoliko upoštevati skrb gospodarstva. Seveda se bodo morale sedaj banke in hranilnice prilagoditi novim razmeram; zadnjega polodstotnega znižanja še niso upoštevale, sedaj morajo upoštevati torej že cel odstotek. Sedanja obreštna mera je tako visoka kot ogrska, a še zmeraj za pol odstotka višja kot nemška.

Iz naših organizacij

Gremij trgovcev v Ljubljani razglasa: Trgovine v nedeljo pred Božičem dne 22. t. m. smejo biti odprte od 8. do 13. ure. Na rojstni dan Njegovega Vel. kralja v torek dne 17. t. m. pa morajo biti vsi trgovski obrati brezpogojno zaprti. Gremij trgovcev.

Obratovanje v trgovinah na rojstni dan Nj. Vel. Kralja. Sreski gremij trgovcev v Celju dobiva iz vrst članov številna vprašanja, da li ostanejo trgovine na rojstni dan Nj. Vel. kralja, t. j. dne 17. decembra odprte ali ne. V smislu čl. 29 navedbe o odpiranju in zapiranju trgovinskih obratovalnic, ki jo je izdal svoječasni Veliki župan mariborske oblasti dne 31. julija 1928 in ki je čas danes v veljavi, se obveščajo vsi člani, da morajo ostati trgovine na rojstni dan Nj. Vel. Kralja Aleksandra t. j. dne 17. decembra ves dan zaprte. Toliko v vednost in ravnanje. Načelstvo.

Po svetu

160 delegatov baltskih držav Estonije, Latvije in Litve se je zbralo k drugi baltski gospodarski konferenci. Predsednik je označil kot skupno nalogo bodočnosti carinsko zvezo teh treh držav.

Več kot 50 let obstoječa praška banka I. G. Weiner je postala insolventna; obveznosti cenijo na ca. 1 milijon Kč. Vzrok insolvence so velike zgube vsled padcev tečajev v zadnjem času.

V Južni Srbiji ima že imenovana angleška rudarska družba Selection Trust lake uspehe, zlasti tam, kjer se nahaja svinčena ruda, da bo šla kmalu daleko preko 1 milijona funtov, ki bo znašal njeno delniško glavnico s 1. januarjem 1930.

Čisti carinski dohodki Jugoslavije so znašali v tretji novembri dekad v Beogradu 10.9 milijona din, v Zagrebu 11.9, v Novem Sadu 7.5, v Ljubljani 8.7, v Dubrovniku 4.4, Skopju 1.6, in Splitu 1.4. Od 1. aprila do 30. novembra 1929 so znašali carinski dohodki 1070.3 milijona Din, dočim jih je proračun cenil na 985.5 milijona Din.

Tovarno sveč v Mariboru bodo z glavnico treh milijonov dinarjev ustanovili nekateri slovenski industriji.

Veliko je povpraševanje po jugoslovanski koruzi, trenutno zlasti v Nemčiji, kakor izvemo iz poučenih krogov.

Kriza v belgijski demantni industriji se čimdalje bolj širi. V Antverpu je že 7000 delavcev brez dela.

Obe avstrijski tovarni vagonov, v Gradcu in v Simmeringu, bosta, kot beremo, dobili v bodočem evropskem karfelu vagonov dodeljeno tako eksportno kvoto, da bosta mogli vršiti eksportno trgovino intenzivnejše kot v zadnjih letih.

Nov insolvenčni val se je pojavil v Nemčiji.

Ameriški proračun za bodoče leto znaša 4590 milijonov dolarjev bruto, po odbitku pošlnega proračuna, ki se sam krije, pa 3830 milijonov.

Belgijska Fordova družba bo svojo produkcijo podvojila in bo izdelovala nov avtomobilni tip.

Jechena iz Ogrske v Jugoslavijo je bilo v prvih desetih letošnjih mesecih eksportiranega ca. 50.000 vagonov v vrednosti 22 milijonov Din.

Za pospeševanje pridelovanja italijanskega tobaka so ustanovili poseben urad, ki naj šludira vprašanja izpopolnjenja v pridelovanju in v nasadih ter problem tobačnega eksporta.

Mednarodna zveza jekla je tudi v decembru znižala produkcijo za 10 odstotkov.

Brezposelnost v Nemčiji raste in se je dvignila v zadnjem novembrskem tednu za 288.000 na 1.142.000.

Poljska banka bo vsled dobrega poslovanja mogla izplačati 15-odstotno dividendo.

Povečana zaščitna carina zadnje sredstvo za sanacijo nemške bombaževе industrije beremo v listih. To se godi v istem času, ko se morajo vse države izreči o carinskem premirju. V čeških listih beremo: Carinski mir ne brez pridržkov.

Mednarodna zveza bombaža je skupno z organizacijo tovarnarjev sklenila, da bo v vseh deželah Evrope pričela močno propagando za konsum bombaževoga blaga.

Mednarodni trust probkovine izjavlja, da se še ne more natančno reči, kako se bo oblikovalo sodelovanje s špansko skupino.

Tudi San Francisco je znižal obreštno mero in sicer na 4 1/2 %.

Remuneracije bančnih uradnikov v New Yorku bodo vsled tečajnih padcev na borzi močno skrajšali. Samo najstarejše banke bodo obdržale remuneracije na prejšnji višini, drugod jih bodo znižali povprečno za 50 odstotkov.

V Kanadi so dobili tako bogate sklade kromove rude, da U. S. A. in Kanada v doglednem času te rude ne bosta več importirali. Največji dosedanj import so prihajali iz Rhodezije v Južni Afriki. Takoj se je ustanovila delniška družba za izkoriščanje najdišč, kapital 14 milijonov dolarjev.

Dr. Juri Štampihar:

Meddržavna civilna pravna pomoč kraljevine Jugoslavije.

(Nadaljevanje.)

Izvršbe.

Da je med izvršbami na eni ter dostavitvami in ugotovitvami na drugi strani razlika glede formulacije in vsebine pridržkov, je bilo že zgoraj povedano. Nadaljna razlika je v ločki vzajemnosti. Zahleve notranje neizenačene zakonodaje so jako različne, od diplomatske do gole dejanske in celo do domnevane vzajemnosti (Lapajne, I. c. str. 244; Ziv. Perić v Spomenici III. pravniškega kongresa 1927, str. 41). Ker zahteva večina držav diplomatsko vzajemnost, je smatrali domačo zakonodajo polom retorizije za spremenjeno. Spremenjena pa je tudi po p. p. pogodbah SHS, ki so bile uveljavljene navedene. Precej različna praksa posameznih pravnih področij SHS v tej ločki se izjednačuje v smislu državnih pogodb in vsled uvedbe enakega postopanja. Za izvršbo je bistveno, da preskušnja »au fond« ne gre preko pridržka. Vzajemnost mora obstojati v tej ločki, vzajemno se pri preskušnji au fond ne sme iti preko pridržkov. Preskušnja pridržkov pa se vrši vkljub vzajemnosti v drugih ločkih; — pridržek deluje vkljub vzajemnosti. — Glede posameznih držav je pripomniti sledeče. Italija: Predpisi (noveliranega) čl. 941 cod. proc. civ. veljajo subsidiarno in samo tedaj, če in v kolikor ne obstoji drugačna mednarodna pogodba; tudi po italijanskem nazarju ne derogira lex generalis nacionalis posterior legi speciali internationali priori; taka pogodba obstoji med SHS in Italijo, čl. 12. konz. konv. 1879 (primerjaj odločbo stola sedmorice v Mesečniku 1927, str. 175, Eberle-Sajovic v Neumann-Lichblau I. c. str. 1555; deloma drugače dr. Furlan v Pravnem Vestniku 1926, št. 3, dr. Pretner v Slov. Pravniku 1929 str. 126; Pravni Vestnik 1923 str. 113). Bolgarska p. p. pogodba ima v čl. 15 medsebojno dogovorjen pristojnosni red (primerjaj Meili, das internat. Zivilprozessrecht str. 552; Lapajne I. c. str. 214). Avstrijska p. p. pogodba ima v zakonskem zapisniku dve važni določbi, namreč v koliko morejo služiti kot izvršilni naslov zamudne sodbe iz prepogodbene dobe (toženec se mogoče v zavesli, da itak ni izvršbe, ni spustil v pravdo) in kako je z ozirom na različnost pokrajinske zakonodaje presoditi pristojnost sodišča, od katerega izhaja izvršilni naslov (odobritev vodilne misli v slovtvu pobijane odločbe stola sedmorice, Krek-Skerl, I. c. str. 93). Bolgarska in avstrijska pogodba imata dalje izrecen pridržek izključnega domačega sodstva nad nepremičninami; nepremičnine ne morejo biti predmet pravde v drugi državi, pač pa predmet domače izvršbe na podlagi tujega naslova. — V čl. 1 poljske p. p. pogodbe je sicer rečeno, da uživajo medsebojni državljani glede svoje osebe in imetka isto zakonsko in sodno zaščito kot domačini. To pa ne pomeni (prim. Sedláček v Zeitschrift für Ostrecht 1929 str. 582) medsebojne izvršbe; kajli v čl. 1 so mišljene osebe, pravni subjekti (»pravna zaščita«), pravna pomoč pa se izkazuje oblastvom, njihovim spisom brez ozira na državljanstvo udeleženih strank. V čl. 3 je pripuščena medsebojna izvršba samo za iztirjanje stroškov od tožnika, ki je varščine oproščen in obsojen v stroške. Glede drugih izvršilnih nalogov je z medsebojnimi vladnimi izjavami še posebej utrjeno, da vzajemnosti in s tem izvršbe ni (min. pravde št. 57.134/1929 oz. poljska nota K II. a. 21.489/29). — Glede Rumunije predvideva medsebojna izjava vlad izvršbo za stroškovne zahtevke zoper varščine oproščenega, v stroške obsojenega tožnika (min. pravde št. 46.662/1927 oz. rumunskega pravododnega min. št. 3558/1927); pravna veljavnost te izjave je zelo dvomljiva. — Glede Madjarske je z medsebojnimi vladnimi izjavami ugotovljeno, da ni niti gole dejanske vzajemnosti (min. pravde št. 77.827-1928). Gola dejanska vzajemnost se tudi nasproti drugim državam, n. pr. Nemčiji, ne more ugotoviti.

Nadaljna razlika izvršb naspram do-
slavitvam in ugotovitvam obstoji v tem,
da pri izvršbah ni odstopanja od pred-
pisov o postopanju pri zaprosenem so-
dišču.

Meddržavne izvršbe v zavarovanje ni
(prim. Eberle-Sajovic, l. r. str. 1603).
Vse pogodbe zahtevajo izrecno, da mo-
ra biti izvršilni naslov opremljen s klav-
zulo izvršljivosti oz. pravomočnosti, do-
končnosti. — Pri začasnih odredbah na-
vadno ni izvršilnega naslova; glede čis-
lo singularne določbe čl. 42 češkoslo-
vaške p. p. pogodbe glej Lapajne, l. c.
str. 286, Weiss v Neumann-Lichtblau, l.
c. str. 1405, 1408. Zlasti manjka naslov v
meddržavnem prometu tako, da meddr-
žavnih začasnih odredb načeloma ni
(prim. Eberle-Sajovic, l. c. str. 1604).
Pač pa ni pomisleka zoper dostavitev
začnih odredb ali spisov izvršbe v
zavarovanje.

Češkoslovaška in avstrijska p. p. po-
godba omejuje izvršbo izrecno na iz-
hajanje premoženjskih zahtevkov. V sta-
rejših državnih pogodbah se razlika
med premoženjskimi in nepremoženjski-
mi zahtevki še ne povdarja in tudi v no-
tranji zakonodaji ni vselej jasno izra-
žena. — Ako zahtevki ni premoženjski,
se predvideva v novejših pogodbah sa-
mo »priznavanje« izvršilnega naslova
(prim. čl. 797 črnogorski inov. zak.
§ 328 nemškega in § 414 madjarskega
c. p. reda). V češkoslovaški, poljski in
avstrijski pogodbi je izrecno predvide-
no, da se medsebojno »priznavajo« od-
ločbe v varuških in skrbniških zadevah,
po češkoslovaški in poljski pogodbi tudi
še v nekaterih drugih zadevah osebnega
sledeča. — Priznanje obstoji v pri-
pustitvi (nosifikaciji, eksekvaturi) tu-
jega naslova za domači delokrog in si-
cer v različne svrhe, kot posledica med-
državne razmejitve podsočnosti, kot
predpogoj za ugovor soobsočnosti
pravde ali pravomočnosti (prim. čl. 53
avstrijske p. p. pogodbe) in kot pred-
pogoj za izvršbo, v kolikor je ista tudi
sicer predvidena (prim. § 723 nem-
škega c. p. reda). Okolnosti, da predvi-
devajo pogodbe za staleškopravne na-
slove samo priznanje, ne pa izvršbe, ni
nikakoli utesnitev notranje zakonodaje.
Sodišča ne vodijo malic, predpisi o
sodni izvršbi ne predvidevajo obenega
izvršilnega sredstva v korist takih na-
slovov (§ 81: 3 avst. i. r. sploh ne spa-
da v izvrš. red). — Pri premoženjskih
zahtevkih se »Walkerjeva veriga« pre-
trga pred izvršbo; pri premoženjskih
zahtevkih gre do kraja. Kolikor členov
pa obsega, vselej velja v pozitivnem in
v negativnem smislu. Če ni izvršbe, tudi
pri premoženjskih zahtevkih ni priznanja
pravomočnosti (odlok min. pravde št.
25.157/1929 za razmerje med Vojvodino
in USA). V obratni smeri predvideva za-
ščito domačih odločb naspram tujim iz-
vršilnim naslovom čl. 17: 4) bolgarske
p. p. pogodbe. — Med staleškimi in pre-
moženjskimi zahtevki stoji še ena sku-
pina, ki je ni mogoče podrediti nobeni
izmed navedenih kategorij in pri kateri
je sodno izvršilno postopanje mogoče;
n. pr. odvzem otroka in slično. Premo-
ženjski zahtevki to niso in za nje torej
v meddržavnih pogodbah izvršba ni
predvidena. Ako se jih smatra za stale-
ške, se pride do zaključka, da bodo od
oblasti sopogodnice »priznani«, da se
pa tam ne bodo mogli izvršiti, pa tudi ne
izločiti, ker so staleške zadeve pridri-
žane izključnemu domovinskemu so-
dstvu.

(Nadaljevanje prihodnjič.)

Kotiček za knjige.

»Mehr Reingewinn« von H. N. Casson,
J. Singer-Verlag, Berlin. — Premišlju-
jmo in mučimo se ter trudimo, da bi
dvignili ne samo svoj promet, temveč
tudi svoj čisti dobiček! Disaleji, ki je
priznan **diagnostik-zdravnik** trgovcev,
nam to razloži in odkrije. Ločite: čisti in
kosmati dobiček! Razlika je ogromna!
Ali se ne zavedate tega ali pa cenite
to razliko samo na nekaj odstotkov?
Zakaj je čisti dobiček tako majhen
in kako ga dvigniti, vse to vam nasve-
luje pisec! Vi cepite svoje moči in jih
ne veste kako najkoristnejše združili in
uporabiti. Manjka Vam pogum gledati
dejstva tako kot so. To je v vašo škod-
do. Odprite oči in videli boste napake v
vašem obratu, na katere vas opozori in
to je vaša pol navzgor.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posrebno poročilo trgovskega lista

Devizno tržišče.

Devizni promet se je tudi v minolem
tednu razvijal dokaj živahno in zaklju-
čil z znatnim prometom od 23.344 milj.
dinarjev napram 26.6 milj. Din pred-
zadnjega tedna. Od izkazanega prome-
ta odpade na Narodno banko sedem in
četrt milijona dinarjev, ostalo pa na za-
ključke v privalnem blagu. A dočim je
bila potreba po intervencijskem blagu
največja v devizah Curih (3.177), Praga
(1.798) in deloma Berlin (1.107), je omo-
gočila privalna ponudba gros zaključ-
kov zlasti v Londonu (6.298), Curihu
(3.166), New Yorku (2.805) in Trstu
(1.920) ter končno v Pragi (1.134), ne-
primerno manje pa v ostalih devizah.

Ker je bila večina tečajev najvažnej-
ših deviz, ki se trgujejo na Ljubljanski
borzi, skozi celi pretekli teden beležena
s padajočo tendenco in dosegla v tem
svojem občutnem opadanju najnižjo
ločko na četrtkovem borznem sestanku,
je bil temu dosledno v znaku nazado-
vanja tudi vsakodnevni devizni promet,
kar v ostalem izpričujejo sledeči sta-
listični podatki:

dne 2. decembra: Din 6,221.186.85
London — Curih;
dne 3. decembra: Din 5,093.226.25
London — New York;
dne 4. decembra: Din 4,434.020.83
Curih — Praha;
dne 5. decembra: Din 4,146.566.90
London — Curih;
dne 6. decembra: Din 3,448.939.32
Curih — London.

Največji dnevni promet izkazuje pon-
deljkov borzni sestanek (2. t. m.) 6.221
(največji, zaključki so bili v devizah Lon-
don in Curih), najmanjši pa petkov
borzni sestanek, ki je bil zaključen s
povprečnim dnevnim prometom od pri-
bližno 3.449 milj. dinarjev.

Iz naslednjih števil (v oklepajih po-
met v predzadnjem tednu) je v ostalem
razvidna močna razlika v kritju potreb
po posameznih devizah, med katerimi
zavzema prvo mesto kot običajno Lon-
don 6.535 (8.414), dočim je tokrat na
drugem mestu izjemoma Curih 6.343
(4.157), ki je vzpričo vidnejših tečajnih
padcev ostalih deviz nabavljen v večjih
količinah predvsem v arbitražne svrhe.
Dokaj manje je bilo to pol zaključnega
New Yorka 2.973 (7.570), nasprotno pa
nekaj več Praga 2.932 (1.691) in Trsta
1.920 (1.691), dalje Berlina 1.171 (1.457),
Dunaja 1.119 (1.215) ter nekaj zaključ-
kov Budimpešte, Pariza in Amsterdama.

Kol že prej omenjeno so bile skoro
vse novice važnejših deviznih tečajev
obeležene s stalno padajočo tendenco,
izvzemši dosledno neizpremenjeno be-
leženega Curiha. Najznačilnejše tečaj-
ne difference kaže naša devizna tečaj-
nica pri Londonu, ki je na pondeljko-
vem borznem sestanku notiral 275.36,
tedaj najvišje, in utrpel do 5. t. m. 18-
poenski padec ter s tem dosegel naj-
nižjo tečajno ločko 275.18. Šele 6. t. m.
se je okrepil za 9 točk. Preleznji del za-
ključkov v tej devizi je bil perfektniran
na bazi 275.32 in le deloma po najviš-
jem ter najnižjem tečaju minolega ted-
na nalik New Yorku, katerega je bilo
največ zaključenega po 56.315, dočim
izkazuje tečajnica od 2. t. m. njegovo
najvišje (56.325), od 5. t. m. pa najnižjo
(56.265) notacijo. Dunaj je šel v pogledu
tečajnega slabljenja še dalje od svoje
najvišje (2. t. m. 7.9458) do najnižje do-
sežene točke (6. t. m. 7.9375) začrtal
precejšnjo tečajno razliko približno de-
vetih točk. S tendenco navzdol so sko-
zi celi pretekli teden beležili Berlin (od
13.51—13.5020), Amsterdam (od 22.78—
22.76), deloma Praga, ki je bila na prvih
treh borznih sestankih trgovana na ba-
zi 167.40 in nato popustila na 167.23
(6. t. m.), dalje Pariz in Trst (2. in 3.
t. m. 295.45), ki je tekotom par dni osla-
bel na 295.— (5. t. m.) in se šele proti
koncu zadnjega tedna ponovno okrepil
na 295.15. Z menjajočo se smerjo in
tendenco sta beležili zlasti devizi Bru-
selj in Budimpešta in sicer obe z manj-
šo tečajno oscilacijo od 4 in pol do 6
in pol točke.

Notic v ostalih devizah ni bilo.

Efektno tržišče.

Brez posebnih izprememb; nobenega
zanimanja. Tečaji skoro vseh na Ljub-
ljanski borzi notiranih papirjev so ostali
neizpremenjeni, razen delnic Ljubljan-
ske kreditne banke, ki od 6. t. m. dalje
beležijo 124 za denar in pa Kranjska
ind. družba, po kateri je bilo 4. in 6.
t. m. povpraševanje po tečaju 305.—,
seveda brez blaga.

Zaključkov ni bilo v pretečenem ted-
nu nobenih, tendenca pa je še nadalje
skrajno mlačna.

Lesno tržišče.

Naši glavni odjemalci, v prvi vrsti
Italija, se zelo slabo zanimajo za našo
lesno industrijo v tej sezoni. Opaža se,
da je letos tudi izvoz iz naših pristanišč,
zlasti v Italijo, manjši, kakor lansko leto
v tem času. Vzrok temu zastoju pa je,
da so južno-italijanska tržišča prenatr-
pana z lesom iz Rumunije, katere v
zadnjem času zelo konkurira našim les-
nim proizvodom. V očigled tem pojavom
je tudi promet na lujkajski borzi dokaj
šibak. Trguje se le z najpotrebnejšimi
vrstami lesa in to v zelo malih količi-
nah. Drva so še vedno sezonski artikel.
Za izvoz se je zaključilo 20 vagonov
suhih bukovih drv z do 10% okroglic,
2 vagona bukovih okroglic, 4 vagona
hrastovih drv, 1 vagon smrekovih ko-
lobarjev ter 2 vagona oglja.

Slavbenega lesa se je prodalo 2 va-
gona remelnjov, smreka-jelka, suho
blago, 2 vagona bukovih neobrobjenih
plohov, kvaliteta I., II., III., od 40—100
milimetrov, od 2 m dolžine in 16 cm ši-
rine naprej, 2 vagona brzojavnih dro-
gov. Po tem blagu je stalno povpraše-
vanje. Končno je bilo zaključeno tudi
5 vagonov tramov.

Povpraševanja:

Orehovi plohi I., II., v raznih dimenzijah
in dolžinah. Cena franco meja Postojna.

Meesnove deske, 40, 50, 60 mm in nekaj
malega od 20, 25 in 45 mm 4 m, od 20 40 cm,
I., II. z največ 10% srca, sicer pa brez srca
in njega sledov in razpok, za mizarske svrhe.
Cena vagon nakladalna postaja.

1 vagon hrastovih tramov, 22 × 24 cm,
10 m.

1 vagon hrastovih tramov, 24 × 24 cm,
5 m, blago ostrorobo, rezano, popolnoma
zdravo, s kompletacijo jelovih merkantilnih
tramov. Franco vagon nakladalna postaja.

Bukovina parjena, ostroroba, paralelna,
očeljena, I. Cena franco francska meja, ne-
ocarinjeno, z navedbo obsejne tranzitne po-
staje, odnosno franco vagon Pariz.

Debelina 40 mm.

Sirine 40 mm, dolžine 40, 50, 80, 120, 160,
200 cm, mesečna množina 1.5 m³.

Sirine 45 mm, dolžine 150, 160 cm, me-
sečna množina 2 m³.

Sirine 50 mm, dolžine 50, 100, 120, 150,
160, 170, 180, a 260 cm, mesečna množina
15 m³.

Sirine 55 mm, dolžine 60, 80, 90, 110, 140,
160, 170, 190, 200, 220, 225, 230, 240, 250,
260, 270, 275 cm, mesečna množina 2 m³.

Sirine 60 mm, dolžine 50, 70, 90, 120, 130,
140, 160, 180, 190, 200, 210, 220, 230, 250,
260, 270, 280, 290 cm, mesečna množina
4.5 m³.

Sirine 65 mm, dolžine 75, 80, 100, 110, 150,
175, 180, 190, 200, 210, 225, 250, 260, 280,
290 cm, mesečna množina 4 m³.

Sirine 70 mm, dolžine 60, 120, 180, 230,
240, 290 cm, mesečna množina 2 m³.

Sirine 80 mm, dolžine 40, 75, 80, 90, 120,
130, 150, a 280 cm, mesečna množina 2 m³.

Sirine 85 mm, dolžine 50, 60, 110, 160, 210,
260 cm, mesečna množina 2.5 m³.

Sirine 90 mm, dolžine 50, 75, 90, 130, 140,
150, 170, 180, 200, 220, 225, 230, 240, 270,
275, 290 cm, mesečna množina 2.5 m³.

Sirine 100 mm, dolžine 130, 250 cm, me-
sečna množina 3 m³.

Sirine 110 mm, dolžine 60, 70, 75, 125, 140,
150, 160, 190, 200, 210, 220, 250, 270, 275,
290 cm, mesečna množina 2 m³.

Debelina 45 mm.

Sirine 45 mm, dolžine 130, 160 cm, me-
sečna množina 2 m³.

Sirine 50 mm, dolžine 60, 70, 100, 120, 130,
140, 160, a 280 cm, mesečna množina 4 m³.

Sirine 55 mm, dolžine 60, 120, 150, 180,
210, 230, 240, 290 cm, mesečna množina
7 m³.

Sirine 60 mm, dolžine 75, 125, 130, 150,
170, 200, 210, 225, 240, 250, 275, 280 cm,
mesečna množina 8.5 m³.

Debelina 60 mm.

Sirine 60 mm, dolžine 60, 110, 130, 150,
160, 190, 220, 240, 250, 270, 280, 290 cm,
mesečna množina 3 m³.

Sirine 65 mm, dolžine 140, 280 cm, me-
sečna množina 2.5 m³.

Sirine 70 mm, dolžine 80, 160, 170, 240,
250 cm, mesečna množina 2.5 m³.

Sirine 80 mm, dolžine 230 cm, mesečna
množina 4 m³.

Sirine 90 mm, dolžine 275 cm, mesečna
množina 5.5 m³.

Sirine 95 mm, dolžine 180 cm, mesečna
množina 4.5 m³.

Sirine 100 mm, dolžine 120, 130, 140, 150,
250, a 290 cm, mesečna množina 11 m³.

Sirine 110 mm, dolžine 120, 240 cm, me-
sečna množina 3.5 m³.

Sirine 115 mm, dolžine 60, 110, 150, 160,
220, 270 cm, mesečna množina 2 m³.

Sirine 130 mm, dolžine 70, 140, 210, 270,
280 cm, mesečna množina 6 m³.

Debelina 80 mm.

Sirine 105 mm, dolžine 60, 120, 180, 240
centimetrov, mesečna množina 4 m³.

Sirine 110 mm, dolžine 70, 130, 140, 200,
210, 250, 270, 280 cm, mesečna množina
11.5 m³.

Sirine 125 mm, dolžine 120, 140, 150, 210,
260, 270, 290 cm, mesečna množina 14 m³.

Sirine 150 mm, dolžine 130, 260 cm, mese-
čna množina 5 m³.

Hrastove »parizerje« 27 mm, od 2 m dol-
žine naprej z 15% od 1 do 1.90 cm širine
naprej.

Hrastove remelnje od 75 cm dolžine na-
prej, Ia, (brez grč, srca, beljave in razpok).

Hrastove - boules Ia 5, 9, 12, 15, 18 mm
debeline, potem 26, 30, 45 in 50 mm debeli-
ne, od 3 m dolžine naprej (pri debelinah
do 18 mm od 2.60 m naprej) rezanih iz pr-
vovrstnih hlodov z najmanjšim premerom
od 35 cm naprej.

25.000 komadov hrastovih pragov: 1.80 ×
18 × 12 za grške železnice. Cena cif Volo.

Vsako množino kostanjevega taninskega
lesa, obeljenega ali neobeljenega. Cena va-
gon nakladalna postaja.

Hrastovi »parizerji«, samo kratko robo
(coursons), od 1 do 1.90 m, v debelinah 27,
33 in 40 mm, 50% I. in 50% II. Cena franco
vagon prihod Sušak pristanišče. Za izvoz
prosto (uverjenje) in sicer: 16—17 m 27 mm,
2—3 m 33 mm, 5 m 40 mm.

Bukovi, naravni, neobrobjeni plohi, od
2 m dolžine naprej, monte I., II., III., suhi
in sicer: 27 mm ca. 1 m³, 38 mm ca. 1.50 m³,
50 mm ca. 7 m³, 60 mm ca. 4 m³, 70 mm
ca. 2.50 m³, 80 mm ca. 9 m³. — Cena franco
vagon Sušak pristanišče z uverjenjem vred.

Bukove subije, event. samo II. in največ
6' 4" in 3/3". — Cena franco vagon prihod
Sušak pristanišče.

Vsako množino hlodov — smreka, jelka,
bor, od 25 cm premera naprej, 4 in 5 m.
Cena franco vagon nakladalna postaja.

Hrastove parizerje 27 milimetrov debe-
le, od 2 m naprej, z gotovim odstotkom od 1
do 1.90 m dolžine, od 14 cm širine naprej,
I. in II., v dolžinah od 1—1.90 m samo Ia.

Hrastove frize (Langfriesen) 27 mm debe-
le, 1 m dolge, 8, 9, 10, 11 in 12 cm široke. Ia.

Hrastovi remelnji Ia, 5 × 5, 6 × 6, 7 × 7,
8 × 8, 9 × 9 in 10 × 10 cm, od 50 cm, ve-
čina od 75 cm dolžine naprej.

Hrastove frize 27 mm, Ia, z ca. 20% IIa,
dolžine: 30, 35, 40, 45, 50, 55 in 60 cm, ši-
rine: 5, 6, 7, 8, 9 in 10 cm. — Za vso gornjo
hrastovino je treba navesti ceno franco va-
gon meja via Jesenice.

Mesečno 250 m³ kratke, po možnosti samo
10 do 11 m, sicer pa tudi 12—13 cm de-
bele, od 1 do 3.50 m dolge. Fob Sušak.

25.000 komadov hrastovih pragov: 1.80 ×
18 × 12 za grške železnice. Cena cif Volo.

Vsako množino kostanjevega taninskega
lesa, obeljenega ali neobeljenega. Cena va-
gon nakladalna postaja.

3 vagona bukovoga, suhega, vilanega oglja,
fco vagon meja via Postojna.

Hrastove podnice in sicer: 2 vagona (a 15
ton) 53 mm, 2.85 m, od 19 do 25 cm; 1 vagon
(15 ton) 53 mm, 2.85 m, od 16 do 28 cm;
1 vagon (15 ton) 53 mm, 2.85 m, od 18 do
28 cm; fco vagon meja Postojna.

Hlode (smreka, jelka) od 25 cm srednjega
premera naprej, 5, 6, 7 in tudi več metrov
dolge. Cena fco vagon nakladalna postaja.

6 komadov jelovih tramov (zimske sečnje)
tesanih glava-glava 24/29 cm ali 26/29 cm,
od 18 do 20 m dolžine. Dopjoni bi se kom-
pletiral z merkantilnimi tramji. Cena fco va-
gon nakladalna postaja.

6 vagonov jelovih desk 38 in 48 mm, lepa
I., II., III., 4 m dolžine.

8 vagonov jelovih desk 18 in 24 mm, lepa
I., II., III., 4 m dolžine.

4 vagona remelnjov 78/78, 4 m dolžine.

2 vagona remelnjov 38/78, 4 m dolžine.

20 vagonov tesanih tramov 5 in 7 m dol-
žine, v dimenzijah: 11/13, 12/14, 13/16, 16/18,
16/21 cm.

100.000 komadov hrastovih pragov 1.80 ×
12 × 18. Cena za komad fco meja grško-
jugoslovanska, oziroma cif grška luka.

Več vagonov bukovih metlišč 27 × 27 mm,
1— in 1.10 m. Fco meja Postojna.

150 komadov bukovih remelnjov 80/80 mm,
3 m dolžine.

100 komadov bukovih desk 50 mm debe-
line, 27 cm širine, 4 m dolžine.

50 komadov bukovih desk 80 mm debe-
line, 27 cm širine, 4 m dolžine.

600 komadov hrastovih dog 9 cm debeline,
12 do 18 cm širine in 2 m dolžine. Dobava do
koncem meseca decembra 1929. Fco vagon
nakladalna postaja.

6000 komadov bukovih drogov, obeljenih,
ravnih, gladkih, 2 m dolgih, od 6 do 8 cm
premera. Cena za komad fco jugoslovansko-
italijanska meja.

Testoni čisti (= netti), 2.25 m, od 18 ozi-
roma od 20 cm širine naprej. Cena fco meja
via Postojna tranzit.

Božična drevesca od 1—4, oziroma 5 m
dolžine. Cena fco vagon nakladalna postaja.

Veletgovina
A. Šarabon
 v Ljubljani
 priporoča
špecerijsko blago
 raznovrstno žganje, moko in
 deželne pridelke, raznovrstno
 rudninsko vodo.
 Lastna prazarna za kavo in
 mlin za dišave z električnim
 obratom.
 Ceniki na razpolago.
 Telefon št. 2666.

Žitni trg.

Čvrsta tendenca za pšenico preteklega tedna je na inozemskih borzih zopet sredi tedna nekoliko popustila, koncem tedna se je pa pri malenkostno spremenjenih cenah očvrstila. Cene naših pšenici so popustile za 5 par, vendar so se vzdržale na višini po kvaliteti od Din 197-50 do 200— franko vagon na kladalno postaja Bačka, oziroma Bana.

Producenti so nadalje rezervirani in je dovoz pšenice razmeroma slab. Ulemelj se rezerviranosti prodajalcev še vedno s tem, da je cena naše pšenice še vedno izpod svetovne parite.

Cena koruze je ostala neizpremenjena in je prilično povpraševanje za umetno sušeno korožo ljudi iz inozemstva. V Sloveniji se proda koroža letos malenkostno množine, ker je dobra letina krumpirja, ki je takorekoč brez cene, dobro nadomestilo za krmljenje živine; za prehrano pa koroža ne pride toliko v poštev, radi nizkih cen pšeničnih mlevskih proizvodov.

Povpraševanje po pšenični moki nularici je ostalo neizpremenjeno živahno in so se cene pšenični moki od 290 Din dvignile na 310 do 325 Din. Oves, ječmen in rž so ostali neizpremenjeni. Zaključeno je bilo v pretečenem tednu na Ljubljanski borzi dva vagona koruze.

Današnje cene so sledeče:

Bačka pšenica nova: 79 kg, 2% prim., mlevska voznina, slov. post., dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 245—247-50.
 Bačka pšenica nova: 78 kg, 2% prim., mlevska voznina, slov. post., dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 242-50—245.
 Bačka pšenica nova: 77 kg, 2% prim., mlevska voznina, slov. post., dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 238-50—240.
 Sremska pšenica: 80 kg, 2% prim., mlevska voznina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 242-50—245.
 Sremska pšenica: 77 kg, 2% prim., mlevska voznina, slov. postaja, promptna dobava, plačilo v 30 dneh, Din 235—237-50.
 Slavonska pšenica: 77 kg, 2% prim., mlevska voznina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 227-50—230.
 Rž: 72/73 kg, 2% prim., mlevska voznina,

slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 205.

Pšenična moka 0/G: franko Ljubljana, pri odjemu cellega vagona, plačilo po prejemu blaga, Din 370—375.

Koruza bačka: zdrava, rešetana, navadna voznina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 205—207-50.

Koruza bačka: zdrava, rešetana, mlevska voznina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 210—212-50.

Umetno sušena nova koroža: navadna voznina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 195—197-50.

Umetno sušena nova koroža: mlevska voznina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 205—207-50.

Činkvanti, umetno sušeni: slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 245 do 247-50.

Ječmen bački novi: 66/67 kg, Din 205 do 207-50.

Ječmen bački ozimni: 63/64 kg, Din 190 do 195.

Oves bački novi: 63/64 kg, navadna voznina, slov. postaja, Din 195—197-50.

Ljubljanska borza

Tečaj 11. decembra 1929.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22-77
Berlin 1 M	13-4925	13-5225
Bruselj 1 belga	—	7-897
Budimpešta 1 pengő	—	9-8822
Curij 100 fr.	1094-40	1097-40
Dunaj 1 šiling	—	7-937
London 1 funt	—	275-37
Newyork 1 dolar	—	56-27
Pariz 100 fr.	—	222-03
Praga 100 kron	166-89	167-69
Trst 100 lir	294-10	296-10

Dobava prodaja

Dobave. Strojni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 14. decembra t. l. ponudbe glede dobave 300 kg steklarskega kita in glede dobave morskih gob; do 18. decembra t. l. glede dobave električnega materiala; do 19. decembra t. l. pa glede dobave 2.1000 komadov vodokaznih stekel. — **Saobračajno-komercijelni oddelek** Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 16. decembra t. l. ponudbe glede dobave 1.000 l špirita. — **Oblastna pošto-telegrafska uprava** v Ljubljani sprejema do 20. decembra t. l. ponudbe glede dobave 25 komadov navadnih pisemskih nabiralnikov. (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih.) — **Direkcija državnega rudnika Kakanj** sprejema do 18. decembra t. l. ponudbe glede dobave električnih vtičev. (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.) — Dne 21. decembra t. l. se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu ofertalna licitacija glede dobave 8000 kg katrana. (Pogoji so na vpogled pri gradbenem oddelku te direkcije.) — Dne 24. decembra t. l. se bo vršila pri Glavnem sanitetskem slagališču v Zemunu ofertalna licitacija glede dobave 3750 komadov bolniških in zdravniških plaščev; dne 27. decembra t. l. pa glede dobave 7000 komadov blazin. (Pogoji so na vpogled pri omenjenem slagališču.)

Oddaja zakupa restavracije na postaji Konjice se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 23. decembra t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu. — (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Dobave. Direkcija drž. rudnika Kreka sprejema do 27. novembra t. l. ponudbe glede dobave stezalk za razvodne plošče, 200 kg izolirane bakrene žice, 260 plošč železne pločevine, ventilov za radialonje ter glede dobave materiala za instalacijo parne kurjave. — Direkcija drž. rudnika Velenje sprejema do 30. decembra t. l. ponudbe glede dobave tovornega avtomobila in 1 bencinskega motorja. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 24. decembra t. l. pri Direkciji drž. železnic, gradbeni oddelek v Sarajevu, glede dobave raznega olja, bencina, petroleja in karbida; dne 27. decembra t. l. glede dobave umelnega škrlja; dne 28. decembra t. l. glede dobave telegrafsko-telefonskega materiala; dne 30. decembra t. l. glede dobave brusnih kamnov iz smirka, telegrafskih pisalnih strojev in 180 komadov kozuhov. — Dne 27. decembra t. l. pri Direkciji drž. železnic v Zagrebu glede dobave 900 m³ drv; dne 28. decembra t. l. glede dobave grafikonov, vozni redov, orodja (stružnica, spiralmi svedri, bencinska svetilka, pile, škripici, naprave za zavijanje žice, orodje za brušenje itd. ter glede dobave 1 pisalnega stroja. Dne 27. decembra t. l. pri Direkciji drž. železnic v Subotici glede dobave telefonskega kabla. — Dne 28. decembra t. l. pri Upravi policije v Sarajevu glede dobave 400 kompletnih uniform in 400 komadov kap za policijsko stražo. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so interesantom na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.) — Dne 28. decembra t. l. se bo vršila pri gradbenem oddelku Direkcije drž. železnic v Ljubljani ofertalna licitacija glede dobave 30.000 kg železne žice. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.) — Dne 30. decembra t. l. se bo vršila pri Glavnem sanitetskem slagališču v Zemunu licitacija glede dobave 2000 komadov rjuh. (Pogoji so na vpogled pri omenjenem slagališču.)

Prodaja lesa se bo vršila polom licitacije pri Direkciji šum kraljevine Jugoslavije v Ljubljani. Ponudbe je vložiti do 30. decembra t. l. (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Oddaja zgradbe lesene šupe na postaji Kruševac se bo vršila potom licitacije dne 30. decembra t. l. pri Direkciji drž. železnic, gradbeni oddelek v Sarajevu. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.)

Prodaja lesenih sodov, starega papirja in odpadkov od bombaža, konoplje, jute, usnja itd. se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 30. decembra t. l. pri Središnjem slovarišču materiala v Sarajevu. (Pogoji so na vpogled pri omenjenem slovarišču.)

Prodaja sodov. Pri Središnjem slovarišču materiala drž. železnic v Zagrebu se bo vršila usljena licitacija glede prodaje 2000 komadov starih pločevinastih sodov, 500 komadov starih

lesenih sodov, 150 komadov lesenih sodov brez dna in 550 komadov starih pločevinastih karbidnih kant. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Irzna poročila

Popravek k sejskemu poročilu iz Ptuja. Prihodnji živinski sejem se vrši letos 1 dan pozneje, to je dne 18. decembra, radi državnega praznika.

S trga v Brčki. V času od 25. do 30. novembra 1929 je znašal dovoz suhih češpelj v Brčko 19 metrskih stotov. — Dnevna cena je znašala 8—10 Din. V isti dobi se je izvozilo iz Brčke 287 metrskih stotov v Nemčijo, 208 metrskih stotov v Jugoslavijo, 311 na Poljsko, 116 v Avstrijo in 151 na Češkoslovaško, skupaj 1.076 metrskih stotov.

Mariborsko sejsko poročilo. Na svinjski sejem dne 6. decembra 1929 je bilo pripeljanih 265 svinj, cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad Din 90—100, 7—9 tednov stari 150—200, 3—4 mesece stari 350—400, 5—7 mesecev stari 450—500, 8—10 mesecev stari 550—850, 1 leto stari 1000 do 1400, 1 kg žive teže 10—12-50, 1 kg mrtve teže 17—18. Prodanih je bilo 193 svinj.

POLOZAJ NA JUGOSLOVANSKEM ŽITNEM TRGU.

Iz Zagreba z dne 10. t. m. beremo:

Po poročilih iz Slavonije je obstajalo v preteklem tednu živahno povpraševanje po pšenici, zlasti iz Ogrske, Češkoslovaške in Avstrije, ki so ljudi veliko nakupile. Iskali so v prvi vrsti dobro kvaliteto v gornji Bački in okrožju Tise. Za lansko blago so plačevali 10 do 15 dinarjev več. Cene so se uhrdile, a slabše vreme je dovoze omejilo. Tudi v korozi je bilo povpraševanje živahno. Na trg prihaja še zmeraj večinoma umetno posušeno blago. Dovozi so veliki. Vsi mlinci so vsled trdnih pšeničnih cen zvišali ceno moke in otrobov. Vsled višje notacije so bili v preteklem tednu novosadski eksportlerji glede izvoza v Češkoslovaško napram ogrskim eksportlerjem na škodi, a zato so pa šle večje množine naše pšenice v Grčijo. Tudi Mlini so nakupovali v ojačeni izmeri. Glede koruze je bil novosadski trg miren, konkurenca rumunskega blaga pritisla na cene.

MEDNARODNI TRG ALUMINIJA.

Ta trg kaže v zadnjem času v nekatereh deželah večje spremembe. V Nemčiji je bila kupčija doslej mirna, v zadnjih tednih so se izvršili večji nakupi, pač v zvezi z nameravanimi carinskimi odredbami. V Ameriki je kupčija slaba in se poznajo zlasti posledice borznega kraha v zmanjšani potrebi avtomobilnih lovm. V Franciji je aluminijeva kupčija trajno ugodna. V Angliji je bilo vsled pripravljajoče se elektrifikacije povpraševanje doslej živahno, a se je nato poleglo, ker vsled sedanjega letnega časa stavbno gibanje večinoma počiva.

Brzojav: Krispercoloniale Ljubljana. - Telefon št. 2245.

ANT. KRISPER COLONIALE

Ljubljana.

Lastnika: ALOJZI LILLEG in JOS. VERLIČ.

Veletgovina kolonijalne robe.

Veleprazarna kave.

Mlini za dišave.

Zaloga špirita, raznega žganja in konjaka.

Mineralne vode.

Ceniki na razpolago. — Točna postrežba.

Knjige, časopise, račune, vizitke, etikete, memorande, kuverte, tabele, lepake, naročilnice v blokih s poljubnim številom listov, cenike in tudi vse druge tiskovine dobavlja hitro in po zmernih cenah

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA

GREGORČIČEVA 23

TELEFON 2552

Lastna knjigovoznica

Za večja naročila zahtevajte proračun!

Veletgovina

kolonijalne in špecerijske robe

Ivan Jelačin

Ljubljana

Zaloga

sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode

Točna in solidna postrežba!

Zahtevajte cenik!